

Verlag

van Jaap Spaans
onderwerp Verlag omgevingswerkgroep 3 oktober 2018
datum 3 oktober 2018
plaats Baarlo
zaaknr. 2018-Z18724
documentnr. 2018-D196300
aanwezig

afwezig

De agenda van de bijeenkomst is als volgt:

1. Opening
2. Wat is er de afgelopen tijd gebeurd: inspraakreacties
3. Resultaten van uitgevoerde onderzoeken
4. Beslispunten voor de stuurgroep op 7 november 2018
5. Discussie
6. Vervolg
7. Rondvraag en sluiting

1. Opening

Jaap Spaans heet iedereen van harte welkom op de omgevingswerkgroep. De vorige omgevingswerkgroep was op 23 mei 2018.

2. Wat is er de afgelopen tijd gebeurd: inspraakreacties

Toegelicht wordt welke inspraakreacties er zijn ingediend en hoe het waterschap en de gemeenten hiermee zijn omgegaan. Op een aantal punten heeft dit tot gevolg dat de aanpak van de MER wordt bijgesteld. Het gaat daarbij om een eerder voorgesteld dijktracé langs de Hummerenweg, die komt te vervallen. Verder wordt in de MER ook onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor kwelgeulen. Kwelgeulen zijn ondiepe vergravingen in het landschap tot op het niveau van het grondwater. Aanleg van kwelgeulen is één van de maatregelen die Rijkswaterstaat wil realiseren om te voldoen aan de Europese Kader Richtlijn Water. Verder is in de inspraakreactie vaak aandacht gevraagd voor ondernemers en bewoners in buitendijks gebied. Het gaat hierbij om de bescherming tegen hoog water, schadevergoedingsregeling en evacuatie. Met betrekking tot dat laatste geeft Jaap Spaans aan dat in samenspraak met de gemeente en de veiligheidsregio gewerkt wordt aan een evacuatieplan. Verder wordt evacuatie ook meegenomen in de MER, als toetsingscriterium bij het beoordelen van de verschillende alternatieven. Ook evacuatieroutes zullen worden onderzocht.

De werkgroep vindt het niet terecht dat nu met een kleine groep bewoners/ondernemers wordt gepraat. Alle betrokkenen moeten de mogelijkheid hebben om mee te praten/denken. Luc van

Doesum en Jaap Spaans geven aan dat eerst met een kleinere groep is gesproken om de aanpak helder te krijgen. In het vervolg zullen alle buitendijkse bewoners/ondernemers worden betrokken.

Vervolgens zijn er vragen gesteld over de schaderegeling. Er wordt aangegeven dat de situatie in Baarlo zeer uniek is en niet eerder is voorgekomen in Nederland. In Baarlo ligt op dit moment stroomvoerend gebied achter een primaire kering. Deze kering wordt teruggelegd, waardoor de bescherming van woningen in het nu beschermde maar stroomvoerende gebied vervallen. Doordat ze in stroomvoerend regiem liggen zijn er geen schaderegelingen maar omdat ze achteruit gaan in bescherming en veiligheid zou er eigenlijk wel een schaderegeling getroffen moeten worden. Dit vraagt om maatwerk, dat verder uitgezocht moet worden.

Ook worden er vragen gesteld over de KRW opave: Wat betekent de KRW opgave voor het gebied? Volgens een sommigen uit de werkgroep doet weerdverlaging voor de natuur niets, opslaghout gaat snel groeien waardoor het uitzicht verdwijnt. Dit zelfde geldt ook voor KRW geulen. Bij deze varianten is onderhoud is cruciaal en dit moet ook meegenomen worden in de onderzoeken. Hoe ver de weerdverlaging het land in zal komen wordt in het noordelijke deel bepaald samen met de ligging van de dijk en de diepte. Hierbij wordt aangegeven dat er veel landbouwareaal wordt afgenomen van de agrarische ondernemers. Vraag is of toekomstig landbouwgebruik nog mogelijk is.

3. Resultaten van de uitgevoerde onderzoeken

Het waterschap heeft de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar de acht verschillende alternatieven. Jaap Spaans licht aan de hand van de kaarten de alternatieven toe. Hij geeft aan dat waterschap en gemeenten ernaar hebben gestreefd om de minst haalbare of minst realistische alternatieven af te laten vallen. Dit om duidelijkheid te geven aan de omgeving, en ook om de onderzoekslast te beperken. In het onderzoek zijn de verschillende alternatieven beoordeeld op ruimtelijke kwaliteit, op kosten, op consequenties voor bewoners en bedrijven en op grondwatereffecten. Uit het onderzoek blijkt dat alle hoogwatergeulen (zowel de diepe als de ondiepe, en de binnen- en buitendijkse geulen) belangrijke bezwaren hebben. De binnendijkse geulen (tussen de bestaande kering en de hoge grond in Hout-Blerick) hebben een zeer groot effect op bewoners en bedrijven, zijn duur, maar hebben wel een relatief groot effect op de piekwaterstand van de rivier. Maar de effecten van de geulen op de grondwaterstand zijn zeer aanzienlijk, brengen veel schade toe aan landbouwopbrengsten en zijn bovendien niet of nauwelijks te mitigeren. Uit het onderzoek blijkt ook dat dijkverlegging relatief goed scoort op waterstandsverlaging, en veel minder kost dan versterking van de huidige kering. Hierbij moet wel een kanttekening worden gemaakt. Bij dijkverlegging moet ook de huidige kering worden versterkt. Onderzocht moet nog worden wat dat betekent, en of de huidige kering ook nog kan worden verhoogd, terwijl het gebied achter de kering toch nog functioneert als stroomvoerend of bergend winterbed.

Verder blijkt dat versterking van de huidige kering leidt tot verhoging van de waterstand en dat ook een substantieel deel van de ruimte voor de Maas wordt ingeperkt. Dit ligt bij Rijkswaterstaat erg moeilijk. Een effectieve maatregel is de weerdverlaging, die relatief veel waterstandsverlaging met zich mee brengt.

Tenslotte blijkt dat de dijk over de Horsten duur is en veel inpassingsproblemen heeft. De meest naar het zuiden gelegen dijktraject veroorzaakt weer een voor RWS ongewenste waterstandsverhoging/inperking van het winterbed.

4. Beslispunten voor de stuurgroep op 7 november 2018 en discussie
Jaap Spaans licht toe dat het waterschap op grond van deze onderzoeken het volgende wil voorleggen:

- Streven naar maximale dijkverlegging
- Laten vervallen van hoogwatergeulen, dijktracé over de Horsten, en meest zuidelijke tracé
- Starten van vijf deelverkenningen/uitwerkingen: Baarlo-Noord, Hout-Blerick en wat te doen met de huidige kering, buitendijks gebied, Vergelt/Kwistbeek en de Hummerenweg
- Belang van buitendijks gebied expliciet meenemen in de vervolprocedure

Tijdens de bijeenkomst wordt door de aanwezigen aangegeven dat ze ontevreden zijn met het feit dat de vergadering van de omgevingswerkgroep zo kort is voor de stuurgroep en dat de leden niet in staat zijn geweest zich goed te oriënteren op de stuurgroep voorstellen. Daarbij wordt ook gezegd dat een maximale dijkteruglegging als uitgangspunt niet acceptabel is. Jaap Spaans geeft aan de stuurgroep dit signaal te zullen meegeven en dat het bovendien nodig is om het begrip 'maximale dijkverlegging' te nuanceren.

Binnen de omgevingswerkgroep geven de ondernemers ontevreden te zijn over het proces. Zij hebben zich in het voortraject ingespannen om te komen tot acceptabele oplossingen. Binnen de voorgestelde alternatieven past alleen alternatief 2b bij hun visie. En wat dat alternatief betreft ontbreekt de optie van een dijk rondom het gehele kasteel de Berckt. Afgesproken wordt dat de ondernemers hun standpunt schriftelijk zullen indienen in de stuurgroepvergadering.

Inhoudelijk worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- duidelijk moet zijn welke modellen worden gebruikt om waterstanden en evacuatie routes te berekenen, en dat niet alleen voor hoge waterstanden
- de Kwistbeek leidt tot wateroverlast in Soeterbeek waar de Kwistbeek afbuigt richting kade zuid. Als mogelijkheid wordt ook nog genoemd om de Bosbeek door te trekken met de Tasbeek en samen naar Oijen te laten lopen, dat in combinatie met een demontabele wand die functioneert als stuw.
- Bij dijkverlegging moeten ook binnendijkse voorzieningen worden gemaakt om het water weer weg te krijgen

5. Vervolg:

Het streven is om voor de zomer 2019 een voorkeursalternatief te kiezen. In het najaar 2019 kan dan de structuurvisie worden opgesteld. Andere activiteiten:

- 4 deelgebiedsbijeenkomsten in oktober/november
- 10 december 2018 een algemene inloopbijeenkomst.

6. Afspraken

WL geeft de volgende punten mee aan de stuurgroep:

- a. In de door WL gehouden presentatie werd voor het gebied Hout-Blerick aangegeven dat 'uitgangspunt is maximale dijkverlegging'. Dit is voor de omgevingswerkgroep een onacceptabel uitgangspunt. In hoeverre dijkverlegging een optie is, hangt volgens de

omgevingswerkgroep af van inpassing in het gebied en de gevolgen voor bewoners en bedrijven;

- b. Buitendijksgebied: nadrukkelijk wordt aandacht gevraagd voor evacuatie voor buitendijks gebied. Als reactie op de MER hebben WL en gemeenten al aangegeven evacuatie ook als criterium mee te nemen, maar de omgeving wil dit ook expliciet gemaakt hebben: welke evacuatieroutes zijn er, tot welk waterniveau kunnen mensen en vee nog gebruik maken van infrastructuur en welke aanpassingen zijn er aan infrastructuur nodig om te komen tot een goede evacuatie. Dit alles in afstemming met evacuatieplannen van gemeente/veiligheidsregio en dat in afstemming met buitendijkse bewoners.
- c. Buitendijksgebied: nadrukkelijk wordt ook aandacht gevraagd voor een goede schadevergoedingsregeling. De huidige regelingen voldoen niet en/of in de praktijk is het moeilijk om hierop een beroep te doen
- d. Proces: aandacht voor een zorgvuldig proces waarbij iedereen in het gebied wordt betrokken. Dit proces kan beter
- e. WL en gemeente zullen de brief van de ondernemers als ingekomen stuk inbrengen in de Stuurgroepvergadering.